

SCOALA, INTRE DOUA VIZIUNI: MICLEA VS. ANDRONESCU

S-au conturat deja cateva deosebiri esentiale intre cele doua abordari legislative care vizeaza invatamantul: varianta Miclea si varianta Andronescu

Consider ca discutia publica este necesara si oportuna, pentru a nu lasa doar in seama politicianilor soarta educatiei romanesti, asa cum s-a intamplat in ultimii 19 ani. Iata, o prima analiza.

Structura invatamantului preuniversitar.

Varianta Miclea:

Invatamantul obligatoriu: 1 (clasa pregatitoare)+4 (primar)+5 (gimnaziu), 6-16 ani.

Invatamantul neobligatoriu: 3-4 (liceu) sau, alternativ, 1-3 ani (invatamant profesional), 16-19 ani.

Varianta Andronescu:

Invatamant obligatoriu: 1 (clasa pregatitoare)+4 (primar)+4 (gimnaziu)+4 (liceu).

Varianta Andronescu este in functiune in prezent, fara scoala de arte si meserii, care a si fost desfiintata, dar in plus cu obligativitatea studiilor liceale. Sa analizam avantajele si dezavantajele celor doua variante.

Varianta Miclea propune desfasurarea invatamantului obligatoriu de 10 ani, in intervalul 6-16 ani, in aceeasi scoala (scoala generala), in aceeasi localitate, in sanul familiei. Clasa pregatitoare poate fi repartizata, pentru inceput, la gradinite, dar, in anii urmatori, in functie de resursele de spatiu, ar urma sa treaca la scoala generala. In aceasta viziune elevii ar avea la dispozitie 10 ani pentru obtinerea competenelor cheie de "supravietuire sociala"(comunicare, inclusiv in limbi straine, tehnologia informatiei si comunicare, matematici si competente stiintifice, de convietuire sociala, etc.) Nu-si propune, in schimb, "echiparea" elevilor din invatamantul obligatoriu cu competente profesionale specifice unor meserii.

In continuarea invatamantului obligatoriu tinerii au trei optiuni: liceul, (cu cele trei filiere, teoretica, tehnologica si vocationala), scoala profesionala (gandita in perteneriat public-privat, impreuna cu mediul de afaceri) si piata muncii, cu achizitii ulterioare prin educatia informala si nonformala,

Varianta Andronescu, aflata acum in functie si propusa in completarea invatamant obligatoriu de 12 clase, este mai bine cunoscuta si are, in opinia mea, cateva mari neajunsuri:

- a. **Invatamantul obligatoriu este “fracturat”** la 14-15 ani, cand elevii isi parasesc scoala in care au invatat pana in clasa a VIII-a pentru a-si continua studiile la liceu. Pentru elevii din mediul rural situatia este mai dramatica: isi parasesc localitatea si familia, pentru a merge la liceu, la oras. Acum apar probleme cu naveta, locuinta, hrana zilnica, toate presupunand costuri inaccesibile majoritatii familiilor din mediul rural. Aceasta este explicatia abandonului scolar masiv actual in acest moment din viata scolara. Familiile nu-si pot permite continuarea studiilor copiilor lor la oras din cauza saraciei.
- b. **Odata cu desfiintarea scolii de arte si meserii** dispare si presupunerea ca elevii ar capata competente profesionale intre 14-16 ani. Oricum, in contextul tehnologiilor din ce in ce mai sofisticate, este greu de presupus ca tinerii la 14 ani au suficiente cunostinte teoretice si resurse fizice pentru a se califica in meserii precum electronist auto, depanator aparatura electrocasnica, meserii din domeniile constructiei, mecanic, masini si utilaje, etc.
- c. **Propunerea ca tot liceul sa devina obligatoriu** este demagogica si populistă. Nu este suficient sa lipesti eticheta “obligatoriu”, pentru ca sa se si intample. Si acum sunt suficiente locuri la liceu astfel incat cei care doresc acest lucru pot sa urmeze cursurile liceale fara probleme. Problema este ca noi nu putem asigura participarea tuturor copiilor nici la invatamantul gimnazial obligatoriu, din cauza precaritatii resurselor materiale ale unor familii, in special in mediul rural. In cel mai bun caz, elevii participa la cele opt clase de scoala generala, dupa care se alatura parintilor in munca pentru obtinerea celor necesare traiului. Si ce faci sa realizezi “obligativitatea”? Amendezi niste familii care nu au resurse nici pentru traiul zilnic? In ce licee se vor duce tinerii din mediul rural? De unde resurse financiare?
- d. **Absenta scolii profesionale** din proiectul Andronescu este de neinteles. In liceu, filiera tehnologica, nu se obtin competentele profesionale necesare practicarii unei meserii, din mai multe motive:
 - Numarul de ore alocat instruirii practice este mult prea mic.

- Acumularea simultana a disciplinelor teoretice, de specialitate si a instruirii practice depaseste cu mult puterea de asimilare a multor elevi.
 - Nu toti elevii au inclinatii si aptitudini pentru intelegerea unor cunostinte teoretice sofisticate: derivate, integrale, fizica cuantica, teorie literara, etc. Elevii cu inteligenta dominant practica nu doresc neaparat sa parcurga curricula de liceu, suficient de complexa pentru a permite racordarea la studiile universitare.
 - Piata muncii si mediul de afaceri solicita in primul rand muncitori calificati, in constructii, in servicii de tot felul, in industrie, pe cand filiera tehnologica de la liceu ofera absolventilor calificarea de “tehnician”.
- e. Nu “obligatia” de a participa la cursuri rezolva problema educatiei, ci calitatea curriculei, a profesorilor, atractivitatea mediului scolar si, mai presus de orice, convingerea elevilor si parintilor ca scoala le ofera competentele necesare pentru accederea la joburi bine platite in piata muncii.
- f. Lipsa spatiilor scolare si/sau a profesorilor, invocata de minister pentru respingerea variantei Miclea, se rezolva foarte usor prin aparitia “consortiilor” scolare, formate din liceu si scoli generale, pentru a folosi in comun atat corpul profesoral cat si spatiile scolare si baza materiala.
- g. Nu stim daca varianta Andronescu are la baza studii de impact si de fezabilitate, referitoare la resursele financiare, umane si materiale necesare pentru implementare. In principal, nu stim raspunsul la intrebarea: cate licee ar fi necesare, in special in mediul rural, pentru integrarea tuturor elevilor in invatamantul obligatoriu de 12 clase, cu resursele umane si materiale aferente. Daca aceste studii exista, sa fie date publicitatii.

In concluzie, introducerea abrupta a invatamantului obligatoriu de 12 clase, fara pregatire si studii de impact, ma duce cu gandul la un scop nemarturisit, dar usor de ghicit: majoritatea tinerilor, daca s-ar putea chiar toti, sa ajunga nestingheriti la studii universitare, sa “cotizeze” cu taxe de studii si alte costuri, spre fericirea si indestularea clanurilor universitare, de stat sau private, dar fara vreun efect notabil in obtinerea calificarilor cerute de piata muncii.

Prof. Stefan VLASTON, Presedinte EDU CER